

Sygnatura akt I Ns 425/16

Dnia 27 stycznia 2017 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant Anna Lasko

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017 r. w Kamiennej Górze sprawy

z wniosku J. L.

przy udziale A. L., B. K., P. K. (1), P. K. (2), K. K. (1), D. K., M. K. (1), E. K. (1), A. T., M. Z. (1), J. B. (1), L. N., M. J., J. S., W. W. (1), M. N., A. G., M. Z. (2), R. Ż., E. S., T. B., J. B. (2)

o stwierdzenie nabycia spadku

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po A. R. zmarłej dnia 2 lutego 1966 r. w L., ostatnio stale zamieszkałej w N. na podstawie testamentu z 25.05.1962 r. nabyli:

- A. K. (1) – 1/2 części,

- B. S. – 1/2 części,

2. ustalić, że wnioskodawczynie i uczestnicy ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie.

Sygn. akt I Ns 425/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie J. L. (z d. K.) wniosła o stwierdzenie, że spadek po A. R. nabyli na podstawie ustawy wnioskodawczynie, J. K. (1), a po jego śmierci żona B. K. i dzieci P. K. (1) i M. Z. (1) z d. K.. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawczyni była siostrą ze strony ojca babki wnioskodawczynie T.. Spadkodawczyni była zamężna, ale nie posiadała dzieci ani własnych, ani przysposobionych. Następnie w toku postępowania wnioskodawczynie wyraziła wątpliwość co do ważności przedstawionego przez uczestniczkę postępowania K. K. (1) testamentu, który pozostawiła spadkodawczyni.

Uczestniczka postępowania B. S. podniosła (k. 100), że jest w posiadaniu oryginału testamentu sporządzonego przez spadkodawczynię, którego kopię załączyła do akt.

Również uczestniczka postępowania K. K. (1) podniosła (k. 103-104), że spadkodawczyni pozostawiła testament, którego oryginał znajduje się u B. S.. Załączyła kopię testamentu A. R.. Wnosiła ponadto o wezwanie do udziału w sprawie B. S., J. B. (1), L. N., M. J., J. S., W. W. (1) i M. N.. Do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym wskazała, że nie ma wiedzy na temat innych testamentów (k. 573-575).

Uczestniczka postępowania E. K. (1) do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym wskazała, że nie wie, kim była spadkodawczyni, że nie zna stopnia pokrewieństwa, że nie ma wiedzy na temat spadkodawczynie i że nie składała oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po spadkodawczyni (k. 252, 253).

Uczestnik postępowania J. B. (1) potwierdził, że spadkodawczyni była rodzoną siostrą jego ojca W. B. (1) i że jest mu znany testament spadkodawczyni (k. 255, 256).

Również uczestniczka postępowania L. N. potwierdziła, że spadkodawczyni była rodzoną siostrą jej ojca W. B. (1) i zmarła, jako wdowa, bezdzietnie. Nie zakwestionowała testamentu spadkodawczyni i uznała, że testament ten jest ważny (k. 257, 258).

Uczestniczka postępowania M. J. do protokołu rozprawy w zapewnieniu spadkowym wskazała, że nie wie, kim była dla niej spadkodawczyni, nie zna jej oraz nie ma wiedzy na temat jej rodziny i pozostawionego przez nią testamentu (k. 346, 347).

Uczestnik W. W. (1) wskazał do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym, że spadkodawczyni była siostrą jego pradziadka W.. Wskazał, że nie ma wiedzy na temat rodziny spadkodawczyni oraz osób wymienionych w testamencie, jak i samego testamentu, którego nie zakwestionował (k. 379).

Uczestnik postępowania P. K. (1) do protokołu posiedzenia w zapewnieniu spadkowym wskazał, że spadkodawczyni była siostrą żony jego pradziadka M. K. (2). Uczestnik jej nie znał. Nie wiedział, kiedy zmarła. Nie miał również wiedzy w przedmiocie testamentu pozostawionego przez spadkodawczynię, prawdopodobnie miał kopię tegoż testamentu, ale nie przywiązywał do niej wagi. Nie zakwestionował testamentu pozostawionego przez spadkodawczynię (k. 433, 434).

Uczestnik postępowania A. T. do protokołu posiedzenia w zapewnieniu spadkowym wskazał, że spadkodawczyni była siostrą jego prababki T. oraz ciotką jego dziadka T. K. (1). Nie miał wiedzy na temat rodziny spadkodawczyni. Wskazał również, że słyszał o przedmiotowym testamencie. Nie zakwestionował testamentu (k. 469, 470).

Uczestniczka postępowania D. K. do protokołu posiedzenia wskazała, że spadkodawczyni była w jakiś sposób spokrewniona z jej mężem Z. K.. Nie ma wiedzy na temat rodziny spadkodawczyni. Nie zakwestionowała testamentu (k. 469, 470).

Uczestnik postępowania A. G. do protokołu posiedzenia w zapewnieniu spadkowym oświadczył, że sprawa testamentu pozostawionego przez spadkodawczynię go nie interesuje. Rozstrzygnięcie w jego przedmiocie pozostawił sądowi (k. 520, 521).

Uczestniczka postępowania J. S. do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym wskazała, że spadkodawczyni była siostrą jej dziadka. Nie kwestionowała testamentu (k. 572, 573).

Uczestnik postępowania P. K. (2) do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym potwierdził zapewnienia spadkowe jego siostry uczestniczki postępowania K. K. (1) i uczestniczki J. S.. Oświadczył, że uważa testament za ważny i skuteczny. Wskazał, że nie ma wiedzy na temat innych testamentów, ewentualnie sporządzonych przez spadkodawczynię (k. 575).

Uczestnik postępowania M. N. do protokołu posiedzenia jawnego w zapewnieniu spadkowym potwierdził krąg rodzeństwa spadkodawczyni. Oświadczył, że testament pozostawiony przez spadkodawczynię uznaje za ważny i skuteczny. Wskazał, że nie ma wiedzy na temat innych testamentów, ewentualnie sporządzonych przez spadkodawczynię (k. 575, 576).

Uczestniczka postępowania B. S. do protokołu z przesłuchania w miejscu zamieszkania w zapewnieniu spadkowym wskazała, że spadkodawczyni była siostrą jej matki. Oświadczyła, że wie tylko o jednym testamencie, którego nie zakwestionowała. Oświadczyła również, że według niej jest on ważny. Nie pamiętała, skąd testament ten znalazł się w jej posiadaniu (k. 599).

Uczestniczka postępowania A. L. do protokołu z przesłuchania w miejscu zamieszkania wskazała, że spadkodawczyni była krewną jej dziadka M. K. (2). Treść testamentu poznała po otrzymaniu korespondencji z sądu. Nie zakwestionowała jego treści i nie zgłosiła żadnych zarzutów co do jego ważności (k. 683-686).

Uczestniczka postępowania M. Z. (2) w piśmie procesowym z dnia 18 listopada 2016 r. (k. 1010) wskazała, że spadkodawczyni w dacie śmierci była wdową i nie posiadała dzieci małżeńskich, pozamałżeńskich oraz przysposobionych. Zarzuciła również, że stosownie do treści przepisu art. 926 § 2 k.c. dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy, albo gdy żadna z osób, które powołał nie chce lub nie może być spadkobiercą. Podniosła, że skoro istnieje testament po spadkodawczyni, którym powołała ona do spadku swoje siostrzenice B. S. i A. K. (1), to brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni A. R. z d. B., urodzona w dniu (...) w N., córka J. i M., zmarła w dniu 2 lutego 1966 r. w L..

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu spadkodawczyni z dnia 14 maja 2012

r., nr (...)

– k. 23/

Była wdową po M. R., urodzonym w dniu (...) w S., synu W. i F. z d. K., zmarłym w dniu 16 grudnia 1928 r. w B..

Nie miała dzieci zarówno ze związku małżeńskiego, jak pozamałżeńskiego, jak i przysposobionych.

Miała rodzeństwo: W. B. (1), W. B. (2), A. B. (1) (zmarłego ok. 1919 r., jako bezdzietny kawaler), A. B. (2), O. C. z d. B., T. K. (2) z d. B., K. K. (2) z d. B., F. G. z d. B., A. K. (2) z d. B. i S. N. z d. B..

/dowód: odpis zupełny aktu małżeństwa spadkodawczyni i M.

R. z dnia 20 grudnia 2012r., nr (...) – k. 71;

zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni złożone w dniu 27

czerwca 2013 r. – k. 160;

odpis zupełny aktu zgonu M. R. – k. 166;

pisemne oświadczenie uczestnika postępowania J. B. (1)

– k. 255, 256; pisemne oświadczenie uczestniczki

postępowania L. N. – k. 257, 258/

Spadkodawczyni A. R. pozostawiła testament, który został otwarty i ogłoszony w dniu 29 sierpnia 2013 r. przez notariusza S. W..

/dowód: testament – k. 582; akt notarialny repertorium A nr 7651/2012

– k. 207,208/

Spadkodawczyni testamentem z dnia 25 maja 1962 r. powołała do dziedziczenia po sobie po 1/2 części spadku swoje siostrzenice B. S. z d. C. i A. K. (1).

/dowód: testament z dnia 25 maja 1962 r. – k. 582/

W skład spadku po spadkodawczyni nie wchodzi gospodarstwo rolne.

/dowód: zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania K.

K. – k. 573-575; zapewnienie spadkowe

uczestniczki postępowania B. S. – k. 599/

T. K. (2) z d. B., babka wnioskodawczyni, zmarła przed spadkodawczynią w dniu 25 kwietnia 2017 r. w N.. Miała pięcioro dzieci: E., zmarłego w 1930 r., jako bezdzietny kawaler; E. K. (2); T. K. (1); A. K. (1) i J. K. (2), ojca wnioskodawczyni. Żadne z dzieci T. K. (2) nie żyje.

/dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni złożone w dniu

27 czerwca 2013 r.– k. 160; odpis skrócony aktu zgonu T.

K. z dnia 22 lutego 2013 r., nr (...). – k.

84/

A. K. (1), urodzona w dniu (...) w N., córka M. i T. z d. B., zmarła bezdzietnie, jako panna w dniu 21 stycznia 2001 r. w N..

J. K. (2) miał dwoje dzieci – wnioskodawczynię J. L. i J. K. (1).

/dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni złożone w dniu

27 czerwca 2013 r.– k. 160; odpis zupełny aktu zgonu A.

K. z dnia 26 czerwca 2013 r., nr (...) – k. 174/

B. S. z d. C., urodzona w dniu (...) w L., córka M. C. i O. z d. B., zmarła w dniu 31 października 2014 r. w K..

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu B. S. z dnia 12

grudnia 2014 r., nr (...) – k. 755/

Sąd zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni J. L. wniosła o stwierdzenie, że spadek po A. R., zmarłej w roku 1966, nabyli na podstawie ustawy J. L. z domu K., J. K. (1), a po jego śmierci żona B. K. i dzieci P. K. (1) i M. Z. (1) z d. K.. W toku postępowania uczestniczka K. K. (1) przedstawiła testament spadkodawczyni z dnia 25 maja 1962 r., na podstawie którego do dziedziczenia po 1/2 części zostały powołane A. K. (1) (córka T. K. (2), siostry spadkodawczyni i babki wnioskodawczyni) oraz B. S. z d. C. (córka siostry spadkodawczyni O. C. z d. B.). Wnioskodawczyni zakwestionowała ważność przedstawionego testamentu, który został otwarty i ogłoszony przez notariusza w dniu 29 sierpnia 2013 r. Obie spadkobierczynie zmarły po spadkodawczyni – A. K. (1) w roku 2001, a B. S. w roku 2014.

W myśl przepisu art. 1025 § 1 k.c. sąd na wniosek osoby mającej w tym interes prawny stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę, natomiast zgodnie z treścią przepisu art. 1026 k.c. stwierdzenie nabycia spadku oraz poświadczenie dziedziczenia nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku, chyba że wszyscy znani spadkobiercy złożą już oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku. Zgodnie z przepisem art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, a dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. W myśl natomiast treści przepisu art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy, a

zgodnie z art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. Rozrządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament (art. 941 k.c.).

Testament, na podstawie którego zostały powołane do dziedziczenia po 1/2 części spadku dwie spadkobierczynie, należy do grupy testamentów zwykłych (art. 949-951 k.c.). Został on sporządzony przez spadkodawczynię w całości pismem ręcznym, podpisany przez nią i opatrzony datą (art. 949 § 1 k.c.). W aktach sprawy znajduje się kopia listu napisanego przez spadkodawczynię (k. 569). Nie zachodziła przy tym żadna przesłanka z art. 945 § 1 k.c., uzasadniająca uznanie, że testament ten był nieważny. Zgodnie zresztą z treścią przepisu art. 945 § 2 k.c. na nieważność testamentu z przyczyn, określonych w przywołanym wyżej przepisie, nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu (w niniejszym wypadku 2 lutego 1976 r.) od otwarcia spadku. W sprawie nie został przedstawiony również żaden dowód, że nastąpiło odwołanie testamentu przez sporządzenie nowego testamentu. Niewątpliwie również spadkodawczyni nie zniszczyła testamentu lub pozbawiła go cech, od których zależy jego ważność oraz nie dokonała w testamencie zmian, z których wynikałaby wola odwołania jego postanowień (art. 946 k.c., art. 947 k.c.). Nie została również zakwestionowana pełna zdolność do czynności prawnych spadkodawczyni (art. 944 k.c.).

Przedmiotowy testament zawiera rozrządzenie tylko jednego spadkobiercy – A. R. (art. 941 k.c.) i został sporządzony osobiście przez nią (art. 944 § 2 k.c.). Przy tym spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób (art. 959 k.c.). W niniejszym wypadku spadkodawczyni powołała do całości spadku dwie osoby. Określiła ona ich udziały, obie dziedziczyły w częściach równych po 1/2 części spadku. Nawet jeśli by spadkodawczyni nie określiła ich udziałów spadkowych, dziedziczyłyby one w częściach równych (art. 960 k.c.).

Wprawdzie spadkodawczyni zastrzegła w treści testamentu warunek, ale zgodnie z przepisem art. 962 k.c. zastrzeżenie warunku lub terminu, uczynione przy powołaniu spadkobiercy testamentowego, uważane jest za nieistniejące. Jeżeli jednak z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez takiego zastrzeżenia spadkobierca nie zostałby powołany, powołanie spadkobiercy jest nieważne. Z materiału zgromadzonego w sprawie, a przede wszystkim z dowodu w postaci samego testamentu oraz z otwarcia i ogłoszenia go przez notariusza, nie wynika, by zastrzeżenie uczynione przez spadkodawczynię powodowało, że obie wymienione w testamencie spadkobierczynie nie dziedziczyłyby z testamentu. Słowa użyte w testamencie jednoznacznie wskazują, że wolą spadkodawczyni było, by obie dziedziczyły spadek po niej po 1/2 części.

Wreszcie należy również przywołać przepis art. 965 k.c., który stanowi, że jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie chce lub nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy, przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do przypadających im udziałów, jako przyrost. Spadkobierczyni A. K. (1) zmarła bezdzietnie w roku 2001. Nie było żadnej podstawy, by przyjmować, że nie chciała lub nie mogła być spadkobierczynią. W dacie otwarcia spadku żyła i tym samym nabyła swoją część spadku. Spadkobierczyni B. S. w zapewnieniu spadkowym złożonym w dniu 14 lutego 2014 r. po okazaniu jej przedmiotowego testamentu wskazała, że ma wiedzę tylko o jednym testamencie (okazanym) i uznała jego ważność. Przyznała również, że spadkodawczyni zawsze twierdziła, że cały swój majątek pozostawi jej oraz A. K. (1), zwanej w rodzinie L.. Nie zakwestionowała testamentu. Również w przypadku tej spadkobierczynie nie było podstaw do uznania, że nie mogła być spadkobierczynią. W dacie otwarcia spadku żyła, a w zapewnieniu spadkowym przyjęła spadek.

Zupełnie na marginesie wskazać należy, że w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wnioskodawczyni, kwestionując ważność testamentu, nie przedstawiła w sprawie dowodu, który mógłby podważać tę ważność. Również inni uczestnicy co do zasady w swych zapewnieniach spadkowych nie kwestionowali ważności i skuteczności testamentu, uznając wolę spadkodawczyni za wiążącą i niepodlegającą podważaniu. W związku z tym sąd doszedł do przekonania, że przedstawiony w sprawie testament (holograficzny) jest ważną podstawą dziedziczenia przez osoby w nim wskazane.

Wobec powyższego, na podstawie art. 669 k.p.c., art. 670 k.p.c. i nast. orzeczono, jak w punkcie 1. sentencji.

W punkcie 2. sentencji orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. poprzez ustalenie, że wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie.

Sygn. akt I Ns 425/16

ZARZĄDZENIE

- 1) odnotować,
- 2) postanowienie wraz z jego pisemnym uzasadnieniem doręczyć uczestniczce postępowania K. K. (1) wraz z pouczeniem